

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету соціології та
управління


М. А. Лепський

“ 1 ” вересня 2017 р.

СОЦІАЛЬНА ДІАГНОСТИКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки _____ магістрів _____

спеціальності _____ 231 «Соціальна робота» _____


освітньо-професійна програма _____ «Соціальна робота» _____

Укладач: Маловічко О.С., к.філос.н., доцент, доцент кафедри соціальної філософії та управління

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної філософії та
управління

Протокол № 1 від “30”серпня 2017 р.


Завідувач кафедри


Т.І. Бутченко

Ухвалено
науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від “31”серпня 2017 р.

Голова науково-методичної ради
факультету


О.С.Маліновська

2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 23 – «Соціальна робота»	нормативна	
		Цикл дисциплін.....	
Розділів – 2	Спеціальність 231 – «Соціальна робота»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента – 66	Освітня програма 231 – «Соціальна робота»	16 год.	2 год.
		Практичні	
	8 год.	4 год.	
	Рівень вищої освіти: магістерський	Самостійна робота	
66 год.		82 год.	
		Вид підсумкового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна діагностика» є навчити студентів використовувати методи прикладної соціології для встановлення соціального діагнозу і застосовувати консультативний метод для визначених цільових груп.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Соціальна діагностика» є:

- засвоєння закономірностей процесу становлення і розвитку соціальної діагностики;
- ознайомлення зі специфікою діагностики у соціальній роботі;
- формування уявлень про механізм соціально-діагностичної діяльності;
- активізація діагностичної активності магістрів спеціальності «Соціальна робота».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

- основи методології соціальної діагностики;
- моделі, методи збирання та обробки соціальної інформації;
- етико-професійні принципи збирання соціальної інформації.

вміти:

- застосовувати методи збирання та обробки соціальної інформації;
- створювати банк даних і здійснювати його обробку;
- здійснювати аналіз, узагальнення, висновки та рекомендації;
- виявляти етико-професійні якості соціального працівника;

- аргументовано обстоювати власну професійну позицію.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання (компетентностей)**:

- знати специфіку соціальної діагностики;
- розуміти місце, роль і значення соціальної діагностики;
- знати становлення соціальної діагностики;
- застосовувати методи соціальної діагностики.

Міждисциплінарні зв'язки. «Соціальна діагностика» як навчальна дисципліна має широкі міждисциплінарні зв'язки. В першу чергу, вона пов'язана з «Теорією соціальної роботи», оскільки встановлення соціальних діагнозів неможливе без розуміння закономірностей соціальної роботи з різноманітними групами-ризиком. Крім того, дисципліна має важливий зв'язок із курсом «Соціологія», «Технології соціальної роботи».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади соціального прогнозування

Тема 1. Соціальна діагностика як навчальна дисципліна

Мета, завдання соціальної діагностики як науки, навчальної дисципліни та технології соціальної роботи. Принципи соціальної діагностики. Місце, роль і значення соціальної діагностики.

Тема 2. Становлення соціальної діагностики

Історія становлення соціальної діагностики. Засоби соціальної діагностики: виникнення, інтерпретація поняття.

Тема 3. Соціально-діагностичні методи в соціальній роботі

Вимоги, що ставляться до застосування методів діагностики. характеристика методів діагностики.

Тема 4. Рівні соціальної діагностики

Класифікація рівнів соціального діагнозу. Соціальний діагноз на загальнодержавному рівні. Специфіка соціального діагнозу на регіональному рівні та у закладах соціального обслуговування населення.

Тема 5. Технологія соціального діагнозу

Алгоритм технології соціального діагнозу. Вимоги щодо здійснення соціальної діагностики. Етапи здійснення соціальної діагностики.

Розділ 2 Соціальна діагностика у практичній діяльності

Тема 1. Соціальна діагностика у практичній соціальній роботі.

Суть діагностики соціуму. Поняття про структуру опитувального документа. Розробка інструментарію збирання соціальної інформації. Принципи створення інформаційних блоків. Принцип достатньої та

необхідної кількості смислових одиниць в анкеті, інтерв'ю. Принцип ступеневого нарощування складності смислових конструктів запитань. Основні етапи роботи над опитувальником. Сучасні підходи до організації роботи польової соціальної діагностики

Тема 2. Методи активізації різних груп клієнта

Види цільових груп. Специфіка взаємодії в соціальній діагностиці. Методи активізації: дискусії, брейн-стормінгу, фокус-групи. Інформативне значення дискусії, брейн-стормінгу, дебатів тощо. Психологічні основи в соціальній діагностиці. Етико-професійні принципи і правила поведінки при оприлюдненні результатів соціальної діагностики.

Тема 3. Підготовка рекомендацій за результатами соціальної діагностики

Підготовка зібраної інформації до обробки. Перевірка інструментарію дослідження на точність і повноту. Типологізація, класифікація та їх перевірка в постановці діагнозу. Пошук взаємозв'язків між змінними. Соціальний експеримент як метод перевірки соціального діагнозу. Аналіз даних повторних і порівняльних досліджень. Розробка рекомендацій за випадком і проблемою в соціальній діагностиці.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	сем./пр./ лаб.	сам. роб.	ІЗ.		л	сем./пр./ лаб.	сам. роб.	ІЗ.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Розділ 1. Теоретико-методологічні засади соціального прогнозування										
Тема 1. Соціальна діагностика як навчальна дисципліна	10	2		8		12	2		10	
Тема 2. Становлення соціальної діагностики	12	2	2	8		12		2	10	
Тема 3. Соціально-діагностичні методи в соціальній роботі	10	2		8		10			10	

Тема 4. Рівні соціальної діагностики	10	2		8		10			10	
Тема 5. Технологія соціального діагнозу	12	2	2	8		10			10	
Разом за розділом 1	54	10	4	40		54	2	2	50	
Розділ 2 Соціальна діагностика у практичній діяльності										
Тема 1. Соціальна діагностика у практичній соціальній роботі	14	2	2	10		12		2	10	
Тема 2. Методи активізації різних груп клієнта	10	2		8		10			10	
Тема 3. Підготовка рекомендацій за результатами соціальної діагностики	12	2	2	8		12			12	
Разом за розділом 2	36	6	4	26		34	-		32	
Усього годин	90	16	8	66		88	2	4	82	

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Соціальна діагностика як навчальна дисципліна	2	2
2	Становлення соціальної діагностики	2	
3	Соціально-діагностичні методи в соціальній роботі	2	
4	Рівні соціальної діагностики	2	
5	Технологія соціального діагнозу	2	
6	Соціальна діагностика у практичній соціальній роботі	2	
7	Методи активізації різних груп клієнта	2	
8	Підготовка рекомендацій за результатами соціальної діагностики	2	
Разом		16	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Соціальна діагностика як навчальна дисципліна		
2	Становлення соціальної діагностики	2	2
3	Соціально-діагностичні методи в соціальній роботі		
4	Технологія соціального діагнозу	2	
5	Соціальна діагностика у практичній соціальній роботі		2
6	Підготовка рекомендацій за результатами соціальної діагностики	2	
Разом		8	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Соціальна діагностика як навчальна дисципліна	8	10
2	Становлення соціальної діагностики	8	10
3	Соціально-діагностичні методи в соціальній роботі	8	10
4	Рівні соціальної діагностики	8	10
5	Технологія соціального діагнозу	8	10
6	Соціальна діагностика у практичній соціальній роботі	10	10
7	Методи активізації різних груп клієнта	8	10
8	Підготовка рекомендацій за результатами соціальної діагностики	8	12
Разом		66	82

8. Види контролю і система накопичення балів

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з дисципліни «Соціальна діагностика» включає:

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретних завдань.

Оцінювання відповідей на семінарському занятті:

5 бали – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;

3-4 бали – змістовне доповнення;

1-2 бал – поверховий виклад матеріалу;

0 балів – відсутність відповіді.

Рубіжний підсумковий контроль проводиться по завершенні вивчення змістовного модуля у вигляді модульної контрольної роботи або тестування.

Оцінювання контрольних робіт:

12 балів – повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;

8-11 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;

5-7 балів – поверховий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел;

1-4 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення

понять;
 0 балів – відсутність відповідей
 Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю

№ п/п	Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість виду)	Кількість робіт	Результат
1.	Самостійна робота	2	8	16
2.	Контрольна робота	12	2	24
3.	Практичне заняття	5	4	20
Підсумковий бал				60

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі

Підсумковий контроль проходить у формі заліку, під час якого студент може отримати 40 балів. З них 20 балів – за результатами тестування (або виконання індивідуального завдання), 20 балів відводиться на екзамен у усному вигляді (2 питання для перевірки рівня засвоєння теоретичних знань: по 7 балів за кожне, 1 завдання для перевірки рівня сформованості практичних умінь та навичок – 6 балів).

У цілому, студент отримує 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
Fx	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Аберкромби Н., Хилл С., Тернер Б. Социологический словарь: Пер. с англ. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Экономика, 2004. – 620 с.
2. Барвінський А. О. Соцологія: Курс лекцій. – К.: Центр навч. літ., 2005. – 328 с.
3. Введення в соціальну роботу: Навч. посіб. – К., 2001. – 288 с.

4. Виховання в сім'ї дітей з особливими потребами / Упоряд. І. Б. Іванова. – К.: УДЦССМ, 1998. – 83 с.
5. Динамика ценностей в социальной работе / Под ред. Стивена Шардлоу. – Амстердам; К., 1996. – 184 с. – (Сер. “Социальная работа”).
6. Добренъков В. И., Кравченко А. И. Методы социологического исследования: Учебник. – М.: ИНФРА-М., 2004. – 768 с.
7. Доуэл М., Марш П. Ориентированная на решение задачи социальная работа. – Амстердам; К., 1997. – 137 с.
8. История социальной педагогики: Становление и развитие зарубежной социальной педагогики: Учебник для студ. вузов / В. И. Беляев, Т. А. Дубровская и др. – М.: Гардарики, 2003. – 255 с.
9. Інновації у соціальних службах: Навч.-метод. посіб. / Т. В. Семігіна, В. В. Покладова, І. М. Грига та ін. – К.: Унів. вид-во “Пульсари”, 2002. – 168 с.
10. Капська А. Й. Соціальна робота: Навч. посіб. – К.: Центр навч. літ., 2005. – 328 с.
11. Консультирование. Теория и практика / Р. Джорж. – М.: Эксмо, 2002. – 250 с.
12. Лукашевич М. П., Мигович І. І. Теорія і методи соціальної роботи: Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. і випр. – К.: МАУП, 2003. – 168 с.
13. Мустаева Ф. А. Основы социальной педагогики: Учебник для студ. высш. пед. учеб. заведений. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Акад. проект, 2001. – 416 с.
14. Немов Р. Психология. – Кн. 3. Психодиагностика: Учебник для высш. пед. учеб. заведений. – Х.: Владос, ГП, 2003. – 608 с.
15. Организации, работающие в области ВИЧ/СПИД в Украине: Справочник. – 2004. – Вып. 1(3). – 529 с

Додаткова:

1. Основы социальной работы: Учебник. – М.: ИНФРА-М., 2004. – 395 с.
2. Павленок П. Д. Теория, история и методика социальной работы. Избр. Работы 1991–2004 гг. – М.: Дашков и Ко, 2005. – 476 с.
3. Пилипенко В. Є. Спеціальні та галузеві соціології: Навч. посіб / В. Є. Пилипенко, О. І. Вишняк, О. Д. Куценко та ін – К.: Каравела, 2003. – 304 с.
4. Пилипенко О. І. Метод арттерапії в соціально-педагогічній роботі // Проблеми педагогічних технологій / Упоряд. І. Д. Зверева. – Луцьк: Волинський Акад. дім, 2003. – Вип. 1. – С. 78-92.
5. Пилипенко О. І. Методологічні підходи до соціальної роботи з групами ризику. Сучасна соціологічна парадигма. – К.: МАУП, 2000. – С. 76-80.

6. 6.. Психология социальной работы / О. Н. Александрова, О. Н. Боголюбова, Н. Л. Васильева и др.; Под общ. ред. М. А. Гулиной. – СПб.: Питер, 2002. – 352 с. – (Сер. “Учебник нового века”).
7. Селевко Г., Селевко А. Технологии социально-педагогической работы // Социальная педагогика. – 2003. – No 1, 2.
8. Сірий Є. В. Соціологія: Навч. посіб. – К. : Атіка, 2004. – 480 с.
9. Словарь-справочник по социальной работе / Под ред. Е. И. Холостовой. – М., 2000. – 424 с.
10. Социальная политика и социальная работа: гендерные аспекты: Учеб. пособие / Под ред. Е. Р. Ярской-Смирновой. – М.: РОССПЭН, 2004. – 292 с.
11. Социальная работа / Под общ. ред. В. И. Курбатова. – Ростов н/Д: Феникс, 1999. – 576 с. – (Сер. “Учебники, учебные пособия”).
12. Социальный педагог: проблемы подготовки и профессионального становления / Л. И. Воронова, Л. И. Родина и др. – Самара, 2001. – 164 с.
13. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / За заг. ред. І. Д. Звереві, Г. М. Лактіонової. – К.: Центр навч. літ., 2004. – 272 с.
14. Соціальна робота в Україні: теорія і практика: Посіб. для підвищення кваліфікації працівників ЦССМ / За заг. ред. А. Я. Ходорчук. – К., 2001. – Ч 1, 2.
15. Соціологія: Навч. посіб. / За ред. С. О. Макеєва. – 2-ге вид. – К.: Знання, 2003. – 455 с.
16. Соціологія: Підручник / За ред. Н. П. Осипові. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 336 с.
17. Тетерский С. В. Введение в социальную работу: Учеб. пособие. – М.: Акад. проект, 2004. – 496 с.
18. Технологии социальной работы: Учебник для студ. вузов / Т. В. Шеляг и др.; Е. И. Холостова (общ. ред.). – М.: ИНФРА-М, 2003. – 399 с.
19. Технология социальной работы: Учеб. пособие для студ. вузов / Под ред. И. Г. Зайнышева. – М., 2000. – 204 с.
20. Технология социальной работы: Учебник / Под общ. ред. Е. И. Холостовой. – М.: ИНФРА-М., 2004. – 400 с.
21. Тюптя Л. Т. Соціальна робота (теорія і практика). Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл / Л. Т. Тюптя, І. Б. Іванова – К. : ВМУРОЛ “Україна”, 2004. – 408 с.

Інформаційні ресурси

1. Парфанович И. И. Курс лекций / Тернополь, ТДПУ, 2009. - 182 с. / И. И. Парфанович – Режим доступа: <http://banauka.ru/20.html>

Погоджено _____

навчальний відділ

«_____» _____